

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Főszerkesztő:	Egyes szám ára 4 fillér.
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.		Dr. VARGA LAJOS.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Videken: " 9.— " " 4.50 "		Felelős szerkesztő:	Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
		SZATHMÁRY ZOLTÁN.	

Politikai jegyzetek.

Írta: dr. Juhász Nagy Sándor.

Lipose, 1908 jan. 12.

Az államot fenntartó erők: a társadalom közszelleme és az állami intézmények. Ezekben s ezek által él az állam.

A német birodalom mai társadalmi politikai vezéreszme híján a teljes szakadozottság képét mutatja. S ez a szakadozottság jut kifejezésre a 25 államból összerótt birodalom állami összetételében is. — Most az a kérdés: megtaláljuk-e végre a szilárd egységet magának a birodalomnak: a szövetségesállamnak állami intézményeiben?

A birodalmi egységnek képviselője elsősorban a parlament: a birodalmi gyűlés. Tagjai általános, közvetlen, titkos választójog alapján nyerik megbízásukat. Nem az egyes birodalmat alkotó államoktól, hanem az egy nagy államban egyesült osztatlan német nemzetől. Ezt a német nemzetet, ennek egységes nagy államát képviselik a parlament tagjai. Az ő megbízásuknál, munkájuknál, hivatásuknál az egyes alkotó államok teljesen háttérbe szorulnak. Hivatásuknak alapja és célja: a birodalom.

Azonban a birodalmi gyűlésnek határozata nem ér egy fapitykét sem, ha e határozathoz hozzá nem járul a szövetség tanács.

E szövetség tanács pedig nem egyéb, mint a birodalmat alkotó egyes rész államok érdekének képviselője.

Lényegét illetőleg roppant érdekes intézmény. Magában egyesít felsőházi, miniszteri és uralkodói jogokat. Laband szerint ez a testület egy maga kizárólag (a birodalmi gyűlés nélkül) Németország törvényhozó testülete. Kétségtelenül az egész birodalom állami szervezetének gerince: a szövetség tanács.

Tagjait az egyes rész államok uralkodói nevezik ki. A népnek tehát az összeállításban semmi része

sincs. Utasításukat, melyet követni kötelesek, az egyes államok kormányaitól kapják a tagok. Az ő ténykedésüknek és munkájuknak alapja és célja tehát az egyes államok érdekképviselete.

A szövetség tanács 58 tagból áll. Poroszország 17 embert küld. A többi államok különböző számú képviselőt, nagyságuk szerint. Bajorország 6-ot, Szászország és Württemberg 4-4-et. De a legkisebb hercegség is képviselve van legalább egy taggal. Így a 17 legkisebb állam együttvéve 17 tagot küld; éppen annyit mint Poroszország. Pedig Poroszország éppen tízszer nagyobb, mint e kicsiny államcskák együttvéve. Így jut kifejezésre összetételében is e testület célja, mely abban áll, hogy a birodalom sorsának intézésénél a döntő szó az egyes rész államokat illesse meg.

A szövetség tanács hatásköre óriási. Németországban a szentesítési jog nem a császárt, hanem a szövetség tanácsot illeti meg.

Amit ez a testület a birodalmi gyűléssel egyetértőleg elhatározott, a császár egyszerűen köteles végrehajtani. A birodalmi gyűlés megalkotja a törvényjavaslatot, a szövetség tanács szentesíti, a császár fogantatosítja.

De a szövetség tanács különösen örökös az egyes alkotó államok függetlensége felett. Az olyan javaslatok elfogadásához, melyek a birodalom alkotmányának megváltoztatását célozzák, több mint háromnegyed többség szükséges. Az ilyen törvényjavaslat törvényé soha sem válhatik, ha ellene csak 14 szövetség tanács tag állást foglal. Minden alkotmányváltoztatás tehát óriási nehézségekbe ütközik.

A szövetség tanács széles jogköréből még csak azt kell kiemelnünk, hogy a császár a legfontosabb állami tényeknél csak e testület hozzájárulásával cselekedhetik. Így feltétlenül kötelező a szövetség tanács előzetes engedélye háborúüzenéshez, a par-

lament elé tartozó nemzetközi szerződések megkötéséhez, birodalmi köteletségét nem teljesítő valamely német rész állam megfenyítéséhez és a birodalmi gyűlés felosztatásához. Mindezek rendkívül nagyfontosságú jogok.

A német alkotmány e részleteiből látjuk, hogy a birodalom szervezésében a döntő szerep az egyes alkotó államok kezében van. Ez egyes államok nemcsak jelentékenyen megőrizték függetlenségüket, hanem gondoskodtak róla, hogy ahol önállóságukat fel adták, ott is csak az ő akaratuk érvényesüljön.

Meg kell állapítanunk, hogy mi-ként az összetételben, úgy a szervezésben is szilárd egységet nem sikerült a német szövetséges állam számára teremteni.

A német birodalom fennállásának biztosítója éppen nem a birodalom intézményeiben fekszik. Ez a biztosíték: Poroszország, a birodalom kétharmadát tevő e legnagyobb alkotó állam tulhatalma.

E tulhatalom nemcsak tényleges, de jogi is. A császár mindig csak a porosz király lehet. A birodalmi kancellárnak is porosznak kell lennie; rendszerint ő egyszersmint porosz miniszterelnök és külügyminiszter is. A szövetség tanácsba Poroszország 17 tagot küld. Tehát egymaga kiállítja a szükséges 14 szavazatot, mellyel a létező alkotmány mindennemű megváltoztatását egymaga meggátolhatja.

Ezenkívül Poroszország feltétlen hozzájárulása szükséges a szövetség tanácsban minden olyan javaslatához, mely a hadügy és a birodalom fontosabb jövedelmi ágainak bárminő megváltoztatására vagy a birodalmi gyűlés felosztatására irányul. Poroszország hozzájárulása nélkül ezen ügyekben nem hozhat a szövetség tanács határozatot.

Végül, ha valamely rész állam birodalmi köteletségének nem tesz eleget, ellene, ha kell katonai erővel is végrehajtás vezetendő. A fogana-

Sirolin

*Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban — Ára tvegenként 4.— korona

tosítás a császár joga. De mivel a császár porosz király is, ez a fogantatás Poroszország ellen teljesen kivihetetlen. Így Poroszország ment a birodalomnak minden kényszerítő hatalma alól.

Poroszországnak e tulhatalmán alapszik a német császár nem jogi, hanem **tényleges** roppant hatalma. S csakugyan a szakadozott társadalom, az éppen nem egységes összetételű és szervezeti állam fölött, mint szilárd szikla emelkedik ki a katonai császár szédületes **tényleges** hatalma.

Politikai hírek.

Horvátországban két választás lesz.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 13.

A horvát bán ma délelőtt Bécsben a miniszterelnökkel tanácskozott a horvát helyzetről. Egy hírlapírónak alkalmat volt erről a dolgról Josipovich horvát miniszterrel beszélni. A miniszter kijelentette, hogy március 1-én, vagy másodikán lesznek Horvátországban a választások és a horvát kormány mintegy tizennyolc főnyi unionista párt megválasztására számítanak.

Jól értesült politikai körökben úgy vélik, hogy ez a miniszteri nyilatkozat annyit jelent, hogy Horvátországban másodszor is új választások lesznek, még pedig már a nyáron. Tizennyolc főnyi párt a kormányzathoz nem elegendő. A kormány azonban úgy véli, hogy már enged a horvát közvélemény és a második választáson már meglesz a kormány többsége.

A képviselőház ülése.

A képviselőház legközelebbi ülése minden valószínűség szerint e hónap 20-án lesz. Addig a delegációk befejezik ugyanis hosszúra elnyúlt tanácskozásukat, amelyeknek sem jelentősége, sem eredménye úgy sem volt. A képviselőház néhány apróbb formaszabály-revizió tárgyalását, amelynek vége egyelőre beláthatatlan. A pártközi konferencia összehívására gróf Andrássy Gyula belügyminiszter még e hét végén megteszi a lépéseket.

A magyar delegációból.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság ma délelőtt 10 órakor folytatta a közös hadügyi költségvetés tárgyalását. Hoffman Hugó osztályfőnök az általános vita során felhozott kérdésekre és megjegyzésekre, amennyiben ezek katonai természetűek, a hadügyminiszter nevében megadta a válaszokat és felvilágosításokat.

Városháza és vármegye.

Személyi hír. Oláh Károly kulturatanácsnok egészségének helyreállítása céljából egy hónapra Nizza-ba utazott.

Halász Ferenc Debrecenben. Halász Ferenc miniszteri tanácsos tegnap Debrecenben időzött s ezt az alkalmat felhasználta arra, hogy referáltasson magának a debreceni tanyai iskolák és a gazdasági ismétlő iskolák ügyéről. Evégből értekezlet volt Kovács József polgármesternél, melyen jelen voltak még Csánky Viktor kir. tanfelügyelő és Oláh Károly kulturatanácsnok. A miniszteri tanácsos különösen a második gazdasági ismétlő iskola iránt érdeklődött, annak

szükséges és hasznos voltát belátva, ígéretet tett a gazdasági ismétlő iskolának államsegély útján való minél előbbi létesítésére.

Erdőmunkásokat keresnek. A földmivelésügyi minisztérium munkásügyi osztálya leiratot intézett a debreceni munkás közvetítő hivatalhoz, melyet arról értesít, hogy az ungvári királyi erdőbirtokon több száz favágó és erdei munkás talál alkalmazást.

A Homokkert főutcája. Hirt adtunk már arról a tervről, hogy a város és a homokkerti lakosság közös anyagi erővel főutcát nyit a Homokkerten és az utca irányát már meg is állapították. A termény- és áruaktár beadványt intézett a városhoz, melyben azt kéri, hogy másfelé nyissa a Homokkert főutcáját, mivel a mostani utca-nyitási terv éppen a legértékesebb részétől fosztja meg a termény- és áruaktárt, melynek így 14 ezer korona kárt okoz.

Drága iparvágány. A város a villamos-telepen iparvágányt létesített, melyet azonban még eddig egyáltalában nem használtak. Az iparvágány fenntartása az államvasutak kezében van. Az államvasutak a vágánynak mult havi fenntartásáért nem kevesebb, mint 367 koronát követel.

Az Uránus munkás-gimnáziuma. Jelenítettük már egy ízben, hogy az Uránus, fővárosi tudományos intézet munkás-gimnáziumot akar létesíteni Debrecenben. Az ügy a jog- és pénzügyi bizottság elé került volt, mely bekérte az intézet alapszabályait, miután megakart győződni az Uránus irányáról és céljáról. Az Uránus, melynek célja és iránya, mint arról minden újságolvasó művelt ember régen meggyőződhetett, egyedül a tudomány terjesztése, tegnap megküldte alapszabályait a városnak.

Zilahy Gyula jubileuma.

Huszonöt év után.

Zilahy Gyula, a magyar színművészetnek eme egyik legkiválóbb tagja most érte el mindenkor kellőképpen méltott művészi működésének 25 ik évfordulóját. Zilahy Gyulát ez alkalomból ünneplésben fogják részeltetni a debreceni közönség és a színtársulat tagjai.

Erre vonatkozólag a színtársulat kebeléből választott jubileumi bizottság tegnap a következő meghívót bocsájtotta ki:

Meghívó. A debreceni színház tagjai tisztelettel meghívják Zilahy Gyula a debreceni színház jelenlegi és a budapesti Nemzeti színház szabadságolt művészeinek f. hó 22., 23., 24., 25., és 26-ikán tartandó jubileumi ünnepélyére.

Zilahy Gyula ugyanis 1908 február havában tölti be színészetének 25-ik esztendőjét.

Jubileumi ünnepélye öt estére van tervezve, híres szerepeiből ötöt fog eljátszani ez alkalommal és pedig: 22-ikén A király házasságában — Kopjait. 23-ikén Ripacsos Pista dolmányában — Pistát. 24-ikén A dolovai nábob leányában — Bilitzkyt. 25-ikén Cifra nyomorúságban — Madi Simit. 26-ikén Az ördögben — a címszerepet.

E szerepekben maradandó nagy sikerei voltak ugy a fővárosban, mint a vidék majdnem mindegyik színpadán.

Maga a színtársulat 22-én ünnepli Zilahy Gyulát. Ez ünnepély este 7 és fél órakor fog kezdődni, nyílt színpadon.

Bármely előadásra való megjelenését legalább két nappal előbb kérjük a színházi pénztárral tudatni, ahol jegyét az előadás napjának déli 12 órájáig fenn fogják tartani.

A rendező bizottság: Békés Gyula, Tallián László, Ternyei Lajos, Polgár Sán-

dor, Árkosy Vilmos, Mártonfalvy György, Bórozy Ernő, Irmay Béla, Ungváry Vilmos, Szilágyi Ernő, Somossy Sándor, Leitner Lajos, Graspointer Antal.

Mindennemű megkeresések Békés Gyulához, mint a bizottság elnökéhez intézendők.

Csütörtöki felolvasó est.

Második oiklus második estéje.

— február 14.

(Saját tudósítónktól.) Az előzőeknél nem kisebb és nem kevésbé lelkes közönség tapsolta és élvezte végig ennek az estnek műsorát is, melynek lefolyásáról tudósítónk a következőkben számol be:

Elsőben Rubinstein „Román“-át játszotta el Dénes Arthur. Az ő lebilincselően érdekes, biztos játéka, a legkényesebb igényeket is kielégítheti és őt a klasszikus zene jeles interpretálójává avatja. Hálás, lelkes taps jutalmazta.

Ezután Balla Gerő szavalta „Az amatőr fotografus“ című vig monológot, nagy derűtséget és tetszést aratva. Harmadik számul Mártonfalvy Györgyné férjének, színházunk karmesterének pompás zongorakisérete mellett énekelt néhány művészi becsü dalt. Főlséges organumának összes szépségeit volt alkalmat ragyogtatni a gyönyörű dalokban, melyeket ismételtén kívánt hallani a közönség. Negyediknek Gál Zoltán lépett az emelvényre, hogy velencei emlékeiből néhány dallá vált édes merengést adjon elő. A kedves költemények érzelmegazdagság, formaszépség és ötletesség dolgában első rangú alkotások. A közönség is lelkesen méltányolta a költő érdemét.

Majd Fábrián Margit urleány Dénes Arthur diszkrét zongorakiséretében adta elő Vienxtemps „Polonaise“-ét hegedűn, női bájjal és férfias határozottsággal, bebizonyítva nagy hivatottságát, nőnél szokatlan eme hangszer kezelésére. A nehéz futamokat, változatos staccatokat és pizzikatokat bravuros könnyedséggel játszotta le, olyan nagy és általános lelkesedést keltve, hogy többször kellett megjelennie a tapsorkán csilapítására.

Ötödik számul Kovács István dr., róm. kath. segédlelkész és tanár beszélte el konstantinápolyi élményeit, melyeket két esztendő ott lakása idején tapasztalt. Komoly és humoros részletek váltakoztak az élénk szellemű, szabad előadásban, mely erős megfigyelő képességről, nagy ember- és világismeretről s a humor iránti erős érzékről tett bizonyosságot. A folytonos derűtséget nyújtott előadást hosszan tartó, lelkes taps jutalmazta.

Hatodik szám gyanánt Somogyi Aranka urleány Szilágyi Erzsébet című melodramát adta elő Mártonfalvy karmester zongorakisérete mellett. A szavaltában szív és lélek volt. A nagy értelemre valló hangsúlyozás a költemény minden szépségét feltárta és a kedves hang zenéje lágyan simult a zongora finom akkordjaihoz. A bájos szavaló meg lehetett elégedve közönsége általános tetszésével.

Végül Wacke Vilmos és Stéger Károly adtak elő citerán és gitáron részleteket Verdi Trobadourjából. Művészi kettősük nagy és lelkes méltánylásban részesült.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok lépcső-folyosóján. Telefon 412

A színházi előadások zavarása ellen.

Rendszabályok a nézőtérén

Felhívás a közönséghez.

— február 14.

(Saját tudósítónktól.) Ha idegen ember kerül a debreceni színház nézőtérére, hogy végigélvezzen egy előadást, a második felvonás elől bizonyára megszökik. De korántsem az előadás miatt, mert az ellen a legtöbb esetben kifogás nem emelhető, hanem a debreceni színház nézőtérének valósággal botrányos viselkedése miatt. Szégyenkezve írjuk le, hogy színház látogató közönségünk — tisztelet a kevés kivételnek — nem bír elég komolysággal, jó izléssel és érettséggel arra, hogy színházba járjon. Mindannak dacára, hogy a debreceni színház egyike a vidék legrégebbi színházainak, melynek tehát közönségét már ki kellett volna nevelni, Debrecenben mindig kétségbeesztően mucsai állapotok vannak.

Nálunk a színházban nagyon sokan nem a művészet vagy a finomabb szórakozás csarnokát látják, hanem orfeumot, vagy kávéházat, ahol a viselkedésben nem korlátozza az embert semmi. A közönség egy része az előadás megkezdése után megy a helyét elfoglalni s a jövőmenés az első felvonásokat rendszerint kitölti végtelen bosszúságára azoknak, akik nem a feltűnni vágyók, hanem az előadás kedvéért járnak színházba.

Azonban nagyon téved az, aki azt gondolja, hogy ezzel kimerült az előadások zavarása. Az elhelyezkedés után ugyanis megkezdődnek a tüntetően hangos beszélgetések és nevetgelések úgy a páholyokban, mint a támlásszékeken és aki az előadásokra akarna figyelni, annak minden igyekezetét megghusítják a társalgások, melyek gyakran hangosabbak, mint a színpadon folyó beszédek.

Oly művelt és intelligens közönséggel, mint amilyen a debreceni közönség egy része s amilyennek egész közönségünknek lennie kellene sehogysen fér össze az ilyen ríkióan modorral viselkedés. Nem egyszer történtek felszólalások is emiatt a színházi bizottság ülésin s Vég Gyula főkapitány is több ízben tett jelentést e botrányos állapotok miatt a tanácsnak.

A városi tanács a főkapitány ismételt panaszaira elhatározta, hogy erélyes intézkedéseket fog tenni ezen anomáliák megszüntetése céljából. Ezért felhívta Oláh Károly, színházfelügyelő tanácsnokot, hogy az összes páholyokba, a nézőtérre, az előcsarnokba a folyosókra figyelmeztető táblákat helyeztessen el s azokon a tanács nevében hívja fel a közönséget, hogy az előadások és felvonások kezdetére pontosan megjelenjenek és előadás alatt a hangos és másokat zavaró társalgástól tartózkodjanak. A rendőrfőkapitányt pedig utasította a tanács, hogy ezen fel-

hívás betartását szigorúan ellenőrizze.

A tanács ezen határozata igen helyén való és nagyon is indokolt. Igen sajnálatos dolog, hogy Debrecenben ilyen eszközökhöz kell fordulni a színházba járó közönség egy részének komoly viselkedése érdekében. Mindenütt a világon természetes dolognak tartja a közönség a komoly viselkedést, csak éppen nálunk van szükség rendszabályokra és rendőri ellenőrzésre.

Az érzékenység áldozata.

Nem sikerült öngyilkosság.

Marólugot akart inni.

— február 14.

(Saját tudósítónktól.) Különös ok miatt szánta magát a halálra egy debreceni asszony. Minden igaz ok nélkül, csupán gyerekes érzékenységből vágyta a halált s ha tetteben idejekorán meg nem akadályozzák, eddig már nem volna az élők sorában.

Az eset részleteit pedig a következőkben adjuk:

Szegény emberek módjára egy kis közös lakásban laktak együtt Huszti Mihály tehenész, Tóth Albert és utóbbiak felesége, szül. Juhász Juliánna. Drága a lakbér s csak így egyesült erővel bírták összerakni a szükséges házbért.

Hiába volt azonban a nagy szegénység, mégis megelégedett életet éltek, dacára, hogy idegenek voltak egymáshoz, — mármint Tóthék és Huszti, — sohasem civakodtak, sohasem veszekedtek egymással. Megfértek jól egymás mellett a közös lakásban s nem is zavarta meg semmi sem nyugodt együtt-létüket.

Tegnap reggelre virradóra azonban nagy dolog kavarta fel a közös háztartás csendjét. Huszti Mihálynak éjjelre levett kabátja zsebéből eltűnt egy 20 koronás aranypénz. Huszti koronát egész vagyona, minden pénze ez volt Husztiénak. E pénzből kellett a telet kihuzni, ez volt minden reménysege.

Nem esoda tehát, hogy azonnal, amint a hiányt észrevette, nagy lármát csapott. — Azon sínes semmi csodálkozni való, ha nagy elkeseredésben gyanuja először is a vele együtt lakó Tóthékat érte. Hangos veszekedő szóval kifejezést adott gyanújának s kijelentette, hogy leginkább az asszonyra, Tóth Albertnéra gyanakszik, sőt csak őt tartja a tolvajnak.

Az érzékeny lelkű asszonyt ez a vád végtelenül elkeserítette. Síri, fogadkozni kezdett, hogy mit sem tud a pénzről s hangos esküvel bizonyította ártatlanságát. Mikor aztán belátta, hogy a gyanu elleni védekezése mit sem használ, felöltözködött s elment hazulról.

Egyenesen szüleinek újföldi tanyájára ment. Otthon nem szólott senkinek semmit, nem mondta el, hogy mivel gyanúsították meg, hallgatott. De szüleinek feltűnt leányuk különös, izgatott viselkedése. Faggatni kezdtek, kérdezték, hogy mi bántja. Mikor aztán nem felelt a kérdésekre, nem zaklatták tovább.

Az asszony pedig bement a szobába. Valahonnan marólugot szerzett, azt feloldotta egy csésze vízben s meg akarta inni. Mikor a poharat a szájához emelte, akkor lépett a szobába az asszony édesapja. Meglátta leánya dult arcát, valahogy megsejtette szándékát, hirtelen odaugrott s a poharat kiütötte az öngyilkosjelölt kezéből.

Dacára ennek az asszony már megízlelte a mérget s az erősen összeégette a száját. Azonnal orvost hívtak hozzá, aki gyógykezelésbe vette s reméli, hogy egy-két nap alatt talpra állítja. A rendőrség pedig megindította a nyomozást annak kiderítése végett, hogy Huszti 20 koronását ki lopta el?

Színház.

MŰSOR:

Péntek: Gretchen bohózat. — Bérletszünet.
Szombat: Gretchen bohózat. — Bérletszünet.
Vasárnap d. u.: Bálkirálynő operette. — Bérletszünet.
Vasárnap este: Gretchen bohózat. — Kis bérlet.

* **Veszelszky Ferenc** a neve azon kitűnő zongoraművésznek, aki Kőczián folyó hó 17-én a városi színházban tartandó egyetlen hangversenyében közreműködni fog. — Veszelszky, aki elsőrangú zongoraművész, Kőczián alludó kísérője és kitűnő technikájával mindenütt a legnagyobb tetszést nyerte. Ő is, éppúgy mint Kőczián, régi nemesi család sarja. Megjegyzésre méltó az a körülmény, hogy Kőczián tulajdonképp Magyarországból származik és a híres Kőczián család egyik, annak idején eschországba kivándorolt ága, amely későbbben anyai részről, egy Thurn-Taxis herceg révén az uralkodó családdal került rokonságba.

Gretchen kerül színre ma és holnap, mindkét alkalommal bérletszünetben. A darab bővelkedik szellemes jelenetekben és bizonyos hangos lesz a nézőtér mindkét este a közönség jókedvétől. A darab meséje a következő:

Első felvonás. Ő fensége, a kis fejedelem uralkodó hercege meg akarja látogatni a Magdolnák otthonát, melyet bűnbánó tévedt nők számára alapítottak és amelynek védnöke a szép Von der Plein Silvia grófnő. Ámde a menedékházban nincs egy bűnbánó Magdolna sem, sietve szerzenek hát hármát. Közöttük van Grete Gloom, aki csak azért ölti magára a Magdolnák egyenruháját, hogy a grófnőtől ajánlólevelet kérjen Mallvitz község polgármesteréhez, ahol örökölt kis házában le akar telepedni. Őfensége megismerkedik a Magdolnák otthonában Grétével, akinek révén egy fogadást is veszít a szép grófnővel szemben: ő ugyanis azt vitatja, hogy a menedékház lakói nem őszintén bűnbánóak, a grófnő, akinek őfensége udvarol, az ellenkezőt állítja. Grete úgy viselkedik őfenségével szemben, hogy a grófnőnek szolgálatát bizonyítékot, aki ezért őt keneteljesen feloldozza bűnei alól.

Második felvonás. Grete Gloom megérkezik a kis vidéki fészekbe. Mallvitzba, ahol csipkeverés üregye alatt akar letelepedni, de éppen nem titkolja, hogy mi az igazi foglalkozása. A polgármester és a városi tanácsosok eleinte hallani sem akarnak erről, de aztán Grete kedvességével meghódítja a két tanácsost, akik pártjára kelnek. Egy automobilbaleset miatt őfensége ott reked Mallvitzban és nagy haragja a baleset és a vidéki fészek unalma miatt csak akkor száll el, mikor találkozik Grétével, aki kelleses étét helyez számára kilitá-ba. A polgármester és a tanácsosok boldogan nézik ezt a fordulatot, mert az a reményük, hogy Grete révén teljesül majd régi és hő vágyuk és őfensége községüket várossá emeli.

Harmadik felvonás. Mallvitz vezérei nem esalatkoznak várakozásukban. Őfensége kitűnően töltötte az estét, nagyon meg van elégedve és Grete Gloom kedvéért várossá emeli a községet. Ezért aztán a város urai ünneplik Grétét, sőt a helybeli Liliom erkölcsnemesítő egyesület védnöknőjéül is megválasztja.

* **Vasárnap délután** először kerül színre a Bálkirálynő c. kedves operette, Lónyai, Horváth, Zsigmondi és Ligetivel a főszerepekben.

* **Lukács Juliska** aki napokkal ezelőtt csak könnyebb betegségben szenvedett, most oly rosszul van, hogy kezelő orvosa dr. Láng Sándor műtőorvos kénytelen a napokban operációt végezni rajta.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uranus mai új műsora. 1. Téli sportok Schweizben. (Eredeti felvétel). — 2. Az ékszer tolvaj. (Bohózat). — 3. Könyörüljetek az állatokon. (Megható történet.)

4. Eljegyzésem. (Bohózat.) — 5. Nászut a Niagarához. (Eredeti fölvetel.) — 6. Gyémántok birodalma. (Látványos.) — 7. Tündérorság a tenger alatt 30-adszor! és utoljára. — 8. Brykozinszki Franciszok híres templombetörő arcképe. — 9. Az ifjuság gyönyörűen színezett 400 mt. hosszú varázslat. Műsor változás fenntartva. Előadások este 6, 7, 8 és 9 órákor. Holnap szombaton ismét új műsor.

Előleges jelentés az Uranusból. Az Uranus igazgatósága nemsokáig várakoztatja a közönséget az újdonságok és szenzációs napi események bemutatására. — Ugyanis a napokban Lisszabonban (Portugáliában) lefolyt ünnepségek és szenzációs eseményeket a jövő hét első napjaiban fogja bemutatni eredeti fölvetésekben. Ugyanakkor kerül bemutatásra a héten Máramaroszigeten, Bali Mihály által kivégzett Husz Ábrahám arcképe is. „A szárnyas kerék” a mozgó fényképek mesterei műve, másfél órási előadásban. Hétfőn és kedden kerül bemutatásra, este 6, fél 8 és 9 órákor.

Hipnotizált tanítónő.

Szenzációs főtárgyalás a debreceni törvényszéken.

A berettyóújfalui rémdráma.

Izgalmas sajtópör.

— február 14.

(Saját tudósítónktól.) A debreceni esküdtbiróságnak tegnap premierje volt. Oly titokzatos és a szellemvilág rejtelmes határait érintő ügyet tárgyaltak tegnap, amilyen aligha került eddig a debreceni esküdtszék elé. Az egész ügy, mely egy sajtópör keretében huzódik meg, minden ízében izgatón érdekes és bátran állíthatjuk, hogy megelőzte a kort, mert valósággal az már a XXIII-ik századba való.

Az ügy hőse Faragó (Feingold) Irén tanítónő, ki első sorban is a vallás- és közoktatásügyi minisztérium két magas rangú tagját vádolta azzal, hogy megvesztegethették. Eddig még mindennapi a dolog, de ami már ezenkívül következik, az már fölülmul minden képzeletet.

Allítólag ezen ügyből kifolyólag a kultuszminisztérium egyik tisztviselője, Nyáry Albert báró megismerkedett a tanítónővel és évekig hipnotikus hatalma alatt tartotta és magnetikus erejével valósággal üldözte a leányt, aki szellemileg és fizikailag lassanként összetört és anyagilag is sokat szenvedett.

Igy szólnak legalább a szerencsétlen sorsu tanítónő vádjai, amelyeket azonban vajmi csekély mértékben tud bizonyítani. És ez a bizonyítás is valami különös. Magán viseli a tul ideges nő egész exaltáltságát.

Érdekes vonások domborodtak ki e nő lelkivilágából, mely minden valószerűség szerint a spirítizta művek hatása alatt mindjobban magába foglalta az okkultizmus misztikus világát is az a káros suggestzió, melyet ő Nyáry bárónak tulajdonít, valószínűleg csak beteges képzelődésének az eredménye, ami annál is inkább feltehető, mert tanuk bizonyítják, hogy

Nyáry báró sohasem találkozott Berettyóújfaluban Faragó Irénnel, aki valószínűleg a hisztériának áldozata.

A tárgyalás iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. Az érdeklődés központja Nyáry báró volt, ki exotikus arckifejezésével, különös külsejével általános bámulat tárgya. Sokan keresték rajta a hipnotikus tekintetet, de bizony vajmi kevés sikerrel.

A vádlott Faragó Irén általában nyugodtan viselkedett, de sokszor esett exaltált állapotba, úgy, hogy emiatt egy ízben hirtelen fel is kellett függeszteni a tárgyalást, mely egyébként elnapolással végződött amiatt, mert a törvényszék a vádlott nő elmebeli állapotának megfigyelését elrendelte.

A tárgyalás lefolyásáról tudósításunk a következő:

A tárgyalás megnyitása.

Reggel 9 órákor nyitotta meg a főtárgyalást dr. Oláh Miklós elnök. Szavazó bírák Bernáth Kálmán és Horváth István voltak. A sértett dr. Nyáry Albert képviselőtében dr. Bognár Mátyas ügyvéd jelent meg, míg az egyik vádlottat Faragó Irént, dr. Révy Nándor képviselte.

Az ügyben Faragó (Feingold) Irén bősziorményi tanítónő és Sipos Béla debreceni lapszerkesztő voltak vádolva nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétsége miatt. Sipos Béla azonban nem jelent meg, mire a bíróság a jelenlevő közvádó, Gáthy Bálint kir. ügyész indítványára a bűnvádi perrendtartás 21. szakasza alapján az ügyet kettéválasztotta és a tárgyalást az egyik vádlott megjelenése nélkül is megtartani rendelte.

Ezután alakították meg az esküdtszékét. Rendes esküdtek lettek: Vályi Nagy Gusztáv, Frenzl Gyula, Publíg Ernő, Tamás Ferenc, Móricz Bertalan, Halasi Péter, Kovács István, Nagy József, Blaskovics Mihály, Tóth Gergely, Szabados Ferenc, ifj. Szücs István. Pótesküdték: dr. Csűrös Ferenc, Alföldi Károly.

Halász Ferenc rehabilitálása.

Az általános kérdések során Faragó Irén elmondotta, hogy 1883-ban Tokajban született, tanítói oklevele van, jelenleg a bősziorményi izraelita iskolában van alkalmazva, büntetve nem volt.

Ezután fölállott dr. Révy Nándor, tolmacsolta védené, Faragó Irén bocsánatkérését, melyben bocsánatot kér Halász Ferenc kultuszminiszteri osztálytanácsostól, kiről egyik helyi lapban azt írta, hogy az ő révén a tanítók pénzért kaphatnak állást. Ezen állítását a vádlott visszavonja, a legőszintébb bocsánatot kér, melyet kész írásban is kiadni és közölni a kultuszminiszterrel.

Halász Ferenc osztálytanácsos védője a bocsánatkérést elfogadta, míg a közvádó kéri az elégtételadás felfüggesztését a tárgyalás végéig, amikor már az ügyessége a vádolásra felhatalmazó minisztérium nyilatkozhat arra nézve, hogy a vádat nem kívánja-e fentartani.

A bíróság erre vonatkozólag határozatát később fogja megtudni.

A hipnotizálás története.

Következett az érdemleges tárgyalás. Először dr. Nyáry Albert miniszteri fogalmazó sérelmére elkövetett rágalmozási ügyet vették tárgyalás alá.

Előbb is felolvasták a D. F. U. 1906. év november havában megjelent cikket, mely „Egy tanítónő drámája” cím alatt elmondja, hogy Faragó Irén tanítónő 1902-ben a minisztériumban megismerkedett Nyáry báró miniszteri fogalmazóval, aki állítólag azért, nehogy a tanítónő egy a minisztériumra kompromittáló ügyét a nyilvánosságra hozzon — hipnotizálta és magnetikus hatalma alatt tartotta évekig, mialatt az áldozat úgy testileg, mint lelkileg teljesen összetört, fizi-

kuma a folytonos szuggeszció miatt teljesen kimerült.

El volt mondva a cikkben továbbá, hogy Nyáry báró médiumát, Faragó Irént még Berettyóújfaluba is követte és itt állandó szuggeszció alatt tartotta. Berettyóújfaluban Faragó Irénnek magániskolája volt, de a tanítást a hipnotizálás miatt elhanyagolta, sőt, mikor a szülők e miatt értekezletet tartottak, ezen az értekezleten is telepathikus álomba merült és összevissza beszélt az ügyre nem tartozó dolgokról. Ekkor is Nyáry báró érintkezett vele telepathia útján. És ő ezzel szemben annyira győnge volt, hogy nem tehetett semmit ellene. E miatt hagyta el, illetve oszlatta fel legfőbbképpen magániskoláját, hogy szabaduljon Nyárytól, ami csak évek múltán sikerült, amikor már szuggeszció idegrendszerét teljesen tönkretette.

Az inkriminált cikkben azonkívül rágalmozás foglaltatott dr. Makay Béla és Halász Ferenc miniszteri tanácsosok ellen is, akik szintén pört indítottak Faragó Irén ellen, aki a többek között azt állította, hogy ezek az urak pénzért csinálnak állami iskolai állást tanítónőknek.

A vádlott kihallgatása.

Az inkriminált cikk felolvasása után a vádlott nő kihallgatása következett:

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

— Elismeri-e, hogy ön írta a cikket?

— Igenis, én írtam. Az egész az én kézírásom. És amint rajta is van a kézírásomon, a felelősséget elvállalom érte. En átadtam a kéziratot két bősziorményi tanítónak, hogy közöltessék valamelyik lapban.

Ezután elmondja, hogy Nyáry Alberttel először 1902. évben a kultuszminisztériumban találkozott, hol állást keresett. Junius havában fel akarta keresni Makay osztálytanácsost, de az előszobában várokozni kellett. Ekkor jött oda Nyáry Albert báró és fel-tűnően fixirozni kezdte. Aztán bejutott Makayhoz, kinek átadta a néhai Wolafka debreceni püspök ajánlólevelét. Ekkor Makay átment a szomszédaszobába, hol Mosdóssy tanácsos tartózkodott, akinek nevetve mondta Makay:

— Itt van az a nő, akit Wolafka olyan nagyán nagyon ajánl!

Ez olyan hangon volt mondva — folytatta vallomását a vádlott nő — mely női becsületemben mélyen sértett. Hogy engem gyanúsítanak, azt azonkívül is sok minden körülményből következtettem. Ezért felindulva, elhatároztam, hogy megtréfálom Makayt. Délután ismét felmentem a minisztériumba és Makaynak felajánlottam 400 koronát, ha megkapom a nádudvari állást. Makay a pénzt nem fogadta el, sőt mélyen megsértődött. Másnap, mikor felindulásom már lecsillapodott, megbántam azt, hogy mit tettem és elhatároztam, hogy bocsánatot fogok kérni. Felmentem a minisztériumba, de akkor nem fogadott Makay, hanem találkoztam Nyáry fogalmazóval, ki látszólagos jóindulattal kioktatott, hogy mit tegyek. Felvezettem az államtitkárhoz, akitől bocsánatot kértem. Aztán Nyáry azt mondta, hogy óvakodjak attól, hogy ezek az ügyek a nyilvánosságra kerüljenek és ezen esetre megígérték, hogy kapok állást. Aztán Nyáry adott ajánlólevelét Thaly Kálmánhoz, aki meg is ígerte, hogy Wlasics miniszternek fog szólni az érdekemben. A minisztériumban aztán többször fentjártam és ekkor találkoztam Nyáryval.

Thaly Kálmánnak azonban éppen ezen ügy miatt valami kellemetlensége támadt és nem is ajánlott, úgy hogy a kérvényemet pár nap múlva visszakaptam; nem neveztek ki. Aztán én Nyiregyházán az izraelita iskolában kaptam állást. Itt januárban felkeresett báró Nyáry. Az igazgatói szobában találkoztunk előadás után. En gyanútlanul bementem és akkor kölcsönösen üdvözlöttük egymást, Nyáry báró erősen rám nézett. A szuggeszció hatása alatt én dermedt állapotba jutottam, sőt később delejes álomba merültem. Ekkor sok mindent kérdezt tőlem Nyáry, különösen a minisztériumra vonatkozólag és szuggesztálta, hogy az ott történeteket felejtsem el. En nem is tudtam csodálatosképen erre visszaemlékezni, csak mikor Nyáry szuggeszciója alól felszabadultam, ez pedig csak évek után

történt meg. Később Berettyóújfaluban magán iskolát nyitottam, de itt jóformán nem is tudtam tanítani a szuggeszció folytán előálló gyakori fantáziálás miatt. Mig én ott voltam, addig Nyáry állandóan ott tartózkodott. És én ott minden nap beszéltem vele telepátice. De csak így telepátice utján érintkeztünk. Éjjel, nappal hallottam ezeket a telepátikus üzeneteket. Nyáry gyakran szuggerálta, hogy dühös rám, mert Thaly Kálmánt rá haragítottam. Közvetlen érintkezésben sohasem voltunk. A sok magnetizálás folytán majdnem megőrültem. Sokszor találkoztam vele az utcán, de ő egy erős tekintet utján azt szuggerálta, hogy ne ismerjem meg.

— De hát akkor mi célja volt báró Nyárynak a hipnotizálással?

— Bosszút akart rajtam állani azért, mert neki Thaly Kálmánnal kellemetlensége támadt miattam. Vagy lehet, hogy kedvét találta a magnetizálásban.

— De nézze kisasszony ez érthetetlen. Nyáry báró soha életében ön ellen nem vétett, sőt apró szivességeket tett önnek, hát akkor miért haragszik rá, hisz ő ártatlan, még sem tudna neki megbocsájtani?

— Hogy mit vétett ő ellenem. Azt, amit Gennári vétett Eranosz ellen, amit a gyilkosa vétett Salamon Ella ellen stb. Magnetizmusával Nyáry engem majdnem az örütségbe kergetett.

Megfigyelés alá!

Ezután az elnök a tárgyalást felfüggesztette.

A tárgyalás újból megnyitása után az ügyész indítványt terjesztett elő. Az indítványt azért teszi meg a közvédlő, mert meg van győződve, hogy a tárgyalás további folytatása elé az eddigi tárgyalás akadályokat von. Valamennyi tanu, amely ide be van idézve, mind azt vallja, hogy báró Nyáry soha életében nem volt sem Nyiregyházán, sem Berettyóújfalun és ennek ellenében a vádlott azt állítja, hogy őt a szóban forgó két városban hipnotizálta.

A vádlott nő kihallgatásából — folytatja az ügyész — láttuk, hogy a vádlott sokat olvasott a hipnozisoról. Saját szavai által hallottuk, hogy olvasta Lombrosot, Flamariont és az idevágó műveket. Ezen művek hatása alatt fejlődhetett ki benne egy fix idea, melynek semmi alapja sincs. Legelőbb is tehát azt kell megtudnunk, hogy tényleg történt-e ebben az esetben hipnotizálás, melyet a törvény is üldöz. A beidézett nagyszámú tanu erről abszolúte nem tud s tagadják, hogy a vádlott nő érintkezett volna Nyáry báróval. Ennél a nőnél tehát egy abnormis állapot áll fenn. A büntető perrend 246 szakasza alapján kérem — indítványozza az ügyész — a vádlott orvosi megvizsgálását, hogy vajjon beszámítható állapotban volt-e, mikor a vétséget elkövette. Az orvosok aztán lélektonilag, valamit fizikailag megállapíthatják, hogy a vádlott nő nem-e a hisztériumának áldozata csupán és hogy nem-e abnormis állapotának következménye volt-e az egész kinos ügy.

Révi Nándor dr. részben hozzájárul a kir. ügyész indítványához, de kéri, hogy a megfigyelést ne a törvényszéki orvosok, hanem dr. Moravcsik Ernő egyetemi tanár (Budapest) és Horváth Károly debreceni kórházi orvos végezzék. Dr. Makay Béla osztálytanácsos megelőzőleg tett előterjesztésére továbbá kijelenti ügyfele nevében Révi dr., hogy sérteni a vádlott vele szemben nem akart és a sértést egyáltalában nem látja a tanácsosra nézve fennforogni. Szíves kétséggel konstatálja egyébként, hogy ezen kijelentés hallgatóságos bocsánatkérés.

Dr. Makay Béla kéri az idevágó jegyzőkönyvi kivonatot is felküldeni a minisztériumba, hogy odafenn láthassák, hogy milyen stádiumban van az ügy.

Ezután a bíróság visszavonult határozat hozatalra. Végre a törvényszék úgy határozott, hogy elrendeli a vádlott elmebeli állapotának megfigyelését a törvényszéki orvosok által. A védő erre vonatkozó indítványát elvetette, de Horváth Károly kórházi orvost alkalmazni fogja a megfigyelésnél,

mint ellenőrző szakértőt. Az iratokat átteszi a vizsgálóbíróhoz és a tárgyalást bizonytalan időre elnapolja. Ezzel ért véget a szenzációs tárgyalás.

Ribillió Nánáson.

Garázdálkodó vő.

Megverte az anyósát.

— február 14.

(Saját tudósítónktól.) Eredeti, vérbeli tragikomikus családi perpatvarról beszélget a szomszédos Hajdunánás lakossága. Az eset hőse a vő. Partnerre csodálatos képpen nem a felesége, hanem az anyós. A vő megverte az asszonyokat. Előbb a feleséget, azután az anyósát. Az anyósát azért, mert az nem akarta vejére iratni szép kis vagyonát. A feleségét pedig azért verte meg, mert nem tudta az anyját a vagyonátírásra rávenni.

A tragikomikus ügy részleteiről tudósítónk a következőket jelenti:

Lakodalom volt most egy éve a szomszédos Hajdunánáson. Özv. Csujha Gáborné szül. Jóna Juliánna szépséges leányát, az alig 20 éves Erzsikét vezette oltárhoz Porkoláb László nánási garázdálkodó. A fiatalok az ifju férj házában laktak jóideig. Erzsikét asszony s az ember jól megfirttek egymás mellett, kedves kis életüket nem zavarta senki.

Tartott ez az állapot addig míg az öreg Csujháné hozzájuk nem költözött.

Evvel megszűnt a boldogság, a nyugodalmas élet. Csujháné jó anyós léteért áhhoz, hogy miképp hintse el a viszály magvát. Nem nyugodott addig, míg a fiatalokat össze nem vesztette. Mikor aztán megeredt a családi zápor, kitört a vihar, szépen visszavonult s kárörvendő, nyugodt szemlélője lett a gyengédnek nem mondható családi jeleneteknek.

Történt aztán, egy boros, borongós téli napon, hogy Csujháné nagy dologra szánta rá magát. Elhatározta pedig azt, hogy jókora vagyonán tul fog adni, eladja mindezt s majd a fiataloknak bizonyos összeget fizet azért, hogy eltartsák. A pénzt pedig — mondá — halálom után úgy is csak ők fogják örökölni.

A vőnek, Porkoláb Lászlónak azonban sehogysen tetszett a dolog. Nem tudott belenyugodni abba, hogy a családi vagyon idegen kézbe kerüljön. Elkezdte hát kérései anyósát, hogy irassa rá a vagyont, legalább megmarad nekik minden s ők halálból egész életén át ellátják minden szükségessel. Csujháné azonban erősen ragaszkodott tervéhez. Neki pénz kell, pénz és semmi más. Porkoláb azonban pénzt nem tud adni s így nem is kap semmit.

Porkoláb László azonban más uton-módon akarta hát a vagyont megszerezni. Ráparancsolt a feleségére, hogy beszélje rá az anyját, kérje meg, hogy a vagyont ne adja el, írja rá. Anyósának pedig kijelentette, hogy ha a vagyont el meri adni, majd ellátja ő a dolgát.

A szép szó azonban nem használt. Az asszony nem mert szólni az anyjának, az anyós pedig nem akarta veje kérését teljesíteni.

Mikor aztán minden szóbeszéd hasztalan volt, Porkoláb László elővett egy botot és úgy nejt, mint anyósát alaposan elverte.

Az ütések következtében mindkettőn olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy a csendőrség Porkolábot elfogta és bezáratotta az ügyészség fogházába.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.

Hirek.

50 embert letartóztatni

Mitörtént Kékényesen?

A főszolgabíró ur távirata.

— február 13.

(Saját tudósítónktól.) Különös eset színhelye volt tegnap délután a debreceni pályaudvar. 50 munkás embert, akik a Szatmár felől jövő személyvonattal utaztak át Debrecenen, kiszállították az itteni állomáson és igazán csak a rendőrség gondosságának köszönhető, hogy vissza nem indították őket. Ez esetnek a részletei pedig a következők.

Tegnap hivatalos jellegű távirat érkezett a debreceni rendőrséghez. E táviratot a kékényesi főszolgabíró küldte s értesítette a rendőrséget, hogy onnan 50 munkás megszökött és kérte, hogy azokat küldjék vissza Kékényesre.

A táviratot kiadták Botos András detektívnek, a vasuti rendőrség őrsparancsnokának azzal az utasítással, hogy a Szatmár felől jövő vonatokat tarisza szemmel. A déli vonattal aztán meg is érkeztek a munkások. Ötvenen voltak s mindanyikuknak Bosznabrodig szóló vasuti menetjegye volt. Oda készültek menni, Kékényesről jöttek.

Botos elmondta nekik a távirat tartalmát s megvizsgálta valamennyiük munkakönyvét. Mikor aztán meggyőződött arról, hogy igazolványaik rendben vannak, nem tartóztatja le őket, hanem engedte őket tovább utazni.

A munkások aztán elmondták, hogy igazolványaik kiállításakor a kékényesi főszolgabíró tőlük fejenként bizonyos összeget követelt s ők — mivel erre nem voltak kötelezettek, — ezt megtagadták. A munkások azt hiszik, hogy a főszolgabíró csupán bosszúból akarta őket visszavitetni. De nincs kizárva az sem, hogy a táviratot illetéktelen ember adta fel.

— Kovács Gábor dr. előadása.

Kovács Gábor dr. a helybeli jogakadémia fiatal tudós tanára tegnap délután tartotta meg utolsó előadását a szociálmusoról. Az alapos készütségre és tudásra valló előadás most is nagy közönséget vonzott az az Ipartestület dísztermébe.

— Bálint napja. Bálint napja régtől fogva nevezetes Debrecenben, ahol a Bálintok tisztelőre nem egy nagy vigasság szokott történni. A mai Bálint napon is felkeresik a Bálintokat barátaik, tisztelőik, így felkeresték Polgári Bálintot, a debreceni polgárság e népszerű kiváló tagját, akit névnapja alkalmából számosan üdvözölték.

— A függetlenségi kör fényes táncvigalma. A debreceni függetlenségi kör e hó 22-én, szombaton az Arany-Bika dísztermében zárkörű táncvigalmat rendez. A függetlenségi kör ezidei táncvigalma, mint az előjelekből látszik, felül fogja mulni még az eddigieket is. A sikerről különben kezeskedik a rendezőség is, melynek tagjai a következők: B. Nagy János b. b. elnök, Tassi Miklós b. b. titkár, Komlóssy Imre b. b. jegyző, Orokocsi Végh János b. b. alelnök, Kiss András b. b. pénztárnok, Szendi Imre b. b. ellenőr. A rendezőség: Álföldi Béla, Bányai Péter, Barcza Barna, Bakózi Gábor, Balogh János, Bencze Mihály, Boldogh Sándor, Both János, Balogh János, Bőszörményi Imre, Barna Mihály, Balogh Mihály, Burai István, Boross György, Balogh István, Borbély Mihály, Csobán József, Csizsár István, Dávid Mihály, Erdei Péter, Erdei József, Erdődi Dániel, Erdős István, Faragó András, Gombos Gergely, Gyöngyösi Sándor, Harangi Sándor, Hajnal Ferenc, Herczeg János, Horkay Lajos, Horváth Ferenc, Hatvani József, Hódy Béla, dr. Kocsár Gábor, dr. Király Péter, Kóki József, Kecskés Ferenc, ifj. Kecskés István, Kecskés János, Kecskés József, Kertész Mihály, id. Kertész István, ifj.

Kertész István, Kertész János, Kertész Imre, Kertész László, Kertész Lajos, Kertész András, Kardos Ferenc, S. Kovács Ferenc, Kalmár Ignác, Kerékgyártó József, Kaszás István, Kovács Mihály, Kozma Péter, Kéki István, Kozma János, Luczi István, Mészáros József, Makai Mihály, Németi Sándor, Nagy István, Nagy József, Ormós Lajos, Okros István, Ifj. Pósalaky Mihály, Piros István, Sarkadi József, Salánky Ferenc, Szatmári János, Szatmári József, Szilágyi Ferenc, Szatmári Sándor, Szabó István, Szilágyi János, Szóke János, Tóth Gergely, Tóth Sándor, Vályi Nagy Gasztáv, Varjas Bálint, Varga Béla, Varsányi Imre, Vértési István, Ifj. Veréb Lajos, Vilmányi Sándor, id. Zöld János. Táncrendezők: Schaf János és Schaf Ferenc. Bálrendezők: dr. Varga Lajos, Salánki Mihály, Sarkadi Ferenc.

— **A tartalékosok fegyvergyakorlata.** A hadügyminiszternek a hivatalos lapjában most tették közzé a tartalék és a póttartalék ezidei fegyvergyakorlatára vonatkozó rendeletét. Elrendeli, hogy a fölöttes katonai hatóság a fegyvergyakorlat idejének megálapításában a tartalékos polgári foglalkozásáról s keresetéről is tekintettel legyen. Földműveléssel foglalkozó tartalékosok a mezői munka és az aratás idején nem hívják be fegyvergyakorlatra s aratáskor a békeállomány kiegészítésére is csak más foglalkozással bíró tartalékosok, vagy póttartalékosok hívják be szolgálatra. A tartalékos gyalogos katonák, ha állandóan a hadtest kerületében lakik, ahol ezrede állomásozik, annál a századnál végez tizenhárom napig tartó fegyvergyakorlatot, amelyről szolgálat. Az egyéves önkéntesből lett tartalékos altiszt huszonnyolc napos s a tartalékos számvevő altiszt husz napos fegyvergyakorlatra hívják be. A békelétszám kiegészítésére fegyvergyakorlatra behívott póttartalékosok huszonnyolc napra hívják be, oly módon, hogy az ezred békelétszáma mindig be legyen töltve s ezt a legénységet az ezred békelétszáma számították.

— **Nagyszabású bohóceztély a Bikában.** Nagyszabású bohóceztélyt rendez a Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj egyletének debreceni fióka holnap este a Bikában. Oly óriási az érdeklődés e mulatság iránt, hogy a jegyeket a rendezőség-től már napokkal ezelőtt elkapkodták, egynehány jegy még Bosznay J. és Társa, Mentze Henrik urak Kossuth-utcai áruházai-ban és Cziczó Lajos ur cipőáru üzletében Piac-utca és az egylet helyiségben kaphatók Petőfi-tér 13. és este a pénztárnál. A műsoron ott szerepelnek a farsang összes bohóságai s emellett művészies lesz, amennyiben egy nagy női zenekar is játszik tamburán. A zenekar Sátoraljaújhegyről jön ez estére.

— **Gyártelepnek alkalmas helyen,** a kis vasút mentén, 1100 négyszögöl igen jó karban levő, vénkertű 75. számú szőlőskert lakható épülettel eladó. Értekezni lehet a kiadóhivatalban.

— **Három tehénhőr története.** Megírtuk, hogy Horváth János rovott előéletű suhanc nagyon rejtélyes módon jutott három tehénhőr birtokába s azokat Hadházy Bálint timármesternek eladta. A rendőség tegnap megállapította, hogy Horváth a bőrtőket Pető Ferenc, Mikó József és Seres András timármesterektől lopta.

— **Ha gyermekek köhögnek,** bükkfakátrány-preparátumot adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ilyen preparátum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még undorító ízű is, „Sirolin-Roche“-et használjunk, mely vízben könnyen olvad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes ízzel bír. Gyógyszertárakban kapható.

— **Betörés.** Tegnap éjjel ismeretlen tettes feltörte özv. Soós Albertné lakását s onnan 14 korona értékű ruhaneműt elloptott. A rendőség megindította az eljárást.

— **A „Jóbarátok asztaltársasága“** folyó hó 16-án délután 6 órakor a társaság helyiségében (Korona-vendéglő) gyűlést tart. Tárgy: 1. Elszámolás. — 2. A meglévő pénzügyi helyzet hova leendő fordítása. — 3. Az asztaltársaság feloszlása. A megjelent tagok dönteni fognak, tehát felkéretnek az

asztaltársaság t. tagjai, hogy az ügy komolyságára való tekintettel megjelenjen szíveskedjenek. Az elnökség.

— **A kereskedő ifjak társulatának táncestélye.** A debreceni kereskedő ifjak társulata e hó 29-én, szombaton este zártkörű táncestélyt rendez a Bikában. A mulatság vigalmi bizottságának névsora az alábbi: Kaszanyitzky Andor elnök, Mentze Henrik vigalmi bizottsági elnök, Erdélyi István vigalmi bizottsági alelnök, Dravits Rezső és Oberländer Gyula vigalmi bizottsági jegyzők, P. Nagy Árpád pénztárnok, Király János és Klinger Póter ellenőrök. Táncrendező bizottság: David Zoltán a táncrendező bizottság elnöke. Király István, Góznér Kálmán, Stépán Ferenc, Balogh József, Bartha Kálmán, Aczél Henrik, Reichmann Lipót, Tóth Béla, Wrancsik Anta, Geiger József, Csáthy Kálmán, Csáthy Ferenc táncrendezők.

— **A cseléd és a nagykendő.** Ozga Jánosné tegnap délelőtt a piacra küldte cselédjét. A cseléd magára vette gazdája nagykendőjét s azzal elment. De délig s azután is hiába várták haza, nem jött. A nagykendővel együtt megszökött. Ozga Jánosné feljelentésére a rendőség bevezette a vizsgálatot.

— **Dr. Gálbory Samuel,** bőr-bujakór és nemi betegségek szakorvosa (specialista) rendel délelőtt 9—11-ig, délután 2—3-ig. Degenfeld-tér 3. sz.

— **Szíves tudomására hozom a nagyérdemű közönségnek** az „Angol Királynő“ átvétele alkalmával, hogy azt a mai kor igényeinek megfelelően teljesen modernül újjonnan berendeztem. Ugy a kávéházat szállodát, valamint az éttermet. Naponta zeneestély. Színház után állandóan friss ételek-él és italokról gondoskodom. Étteremben elsőrendű francia és magyar konyha. — A nagyérdemű közönség szíves párfogását kérem, tisztelettel az „Angol Királynő“ szálloda bérlője Kaszás János.

— **Az osztályosrajtók** mai húzásán a következőkéző nagyobb nyereményeket sorolták ki:

25,000 koronát nyert: 67088.
10,000 koronát nyert: 114645.
3000 koronát nyert: 20629.
2000 koronát nyertek: 4239 29528
98618 106330.
1000 koronát nyertek: 12512 20549
26131 27818 32809 46537 109465.
500 koronát nyertek: 9756 20221 21739
25480 27656 30472 32478 36737 41629 41915
32173 43161 50562 53924 55725 66602 80515
81049 92655 94290 95961 98670 98817 101396
108042 109969 110147 113276 113861 113924
118828 122362.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Minden gyógyszerárban kapható! Hatása meglepő s kezdődő bajnál ugyszólván lemaradhatlan.

Távirat és telefon.

Kereskedelmi szerződés Szerbiával.

Bécs, február 14. A magyar-osztrák-szerb kereskedelmi szerződés összes pontjaira nézve teljes megállapodás jött létre a delegátusok között.

Meggyilkolt leány.

Kaposvár, február 14. Vejje községben egy kutban Major Juliska

nevű 15 éves leány holttestét borzalmasan megcsönkítve találták. A csendőrség megindította a vizsgálatot a gyilkos kikutatása végett.

A lengyelek s a magyar delegáció.

Krakkó, február 14. A Nouva Reforma vezércikkben foglalkozik a magyar delegációban a poroszországi lengyelek javára történt állásfoglalással és azt mondja, Kmetty tanár szavaira, amelyekkel a kisajánítási törvényt jellemezte, a lengyelek mindenkor hálással fognak megemlékezni.

Leszakadt oszlop.

Szeged, február 14. A szegedi tanítóképző intézet egy oszlopa ma leszakadt s ráesett Görös Lajos tanárra, akin súlyos zúzódást okozott és eltörte a lábát. Kórházba szállították.

Borzalmas gyilkosság.

Budapest, február 14. Maczka János budapesti munkás ma gyilkos merényletet követett el egy Brot Antalné nevű asszony, Elza nevű leánya ellen, akit revolverével lelőtt. Azután fel akarta magát akasztani, de a kötél leszakadt. A rendőség letartóztatta.

Közgazdaság.

Áru- és értéktőzsde.

— február 13. —

A határidőüzlet.

A határidőüzlet szilárd irányzattal indult, később realizálásokra az összes árak gyengültek és olcsóbban zárultak. A forgalom csekély volt.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdeti	Változás
Buza áprilisra 1908	1199	1192—1194
Buza októberre	1042	1036—1037
Rozs áprilisra	1057	1046—1048
Rozs októberre	895	892—893
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	796	795—794
Tengeri májusra	683	681—680

Budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde alacsonyabb külföldi jegyzésekre és bécsi arbitrázs eladásokra kedvetlen hangulattal folyt le és az összes értékek árfolyamai a tegnapi árhoz képest 2—3 koronával csökkentek, míg az Adria tengerhajózási részvények 5 koronával emelkedtek. Az általános forgalom azonban szűk keretben mozgott.

Sanatogén.

Az összes művelt államokban több mint 5000 orvostanár és orvos ajánlja, mint a legkiválóbb erősítő és felfrisítő szert

Erősíti a testet, edzi az idegeket.

Kapható gyógyszerárakban és droguériákban. Képes ismertető füzetet ingyen és bérmentve küld Bauer és Tsa, Berlin SW. 48. 1265

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

Budai KIRÁLY keserűviz

elsőrangú hashajtó
kapható minden fűszerkereskedésben. Rendeléseknek eleget tesz az
Erzsébet-sósfürdő forrása
Budapest - Kelenföld. Telefon 40-84.

Női bajok, aranyér, köszvény,

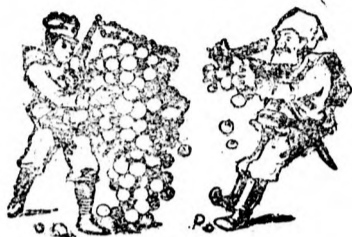
alhasi bántalmak, ált. vérbőség, májbajok, és tulságos elhízás ellen páratlan hatással bír otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogériákban, gyógyszerárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. Vidéki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sósürdő Igazgatósága
Budapest - Kelenföld. Telefon 40-84.

Szőlőoltványokat

szállít fajtisztaságért jótállva legduzsabb választékban a már évek óta elsőnek és megbízhatóbbnak ismert

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep; tulajdonos CASPARI FRIGYES Medgyes 25. sz. (Nagyküküllő m.) Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbellel bizonyágot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Több millió korona

20, 30, 40, 50, 65 évi törlesztésre **olcsó kamat** mellett kiadatik. Földbirtokra, házra és kezességre. Kölesönök már **500 koronától** kezdve folyósíthatók. — Nagy kamatu kölesönök olcsó kamatu kölesönre konvertáltnak. Bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

Hartstein-Bank üzlet

Telefon 392. Debreczen, Telefon 392. Piac-utca 83. szám.

Porosz köszén!

Salgótarjáni köszén! Kétszermosott kovácsészén! Allandó raktár házhöz szállítva megrendelhető

Klár Andor

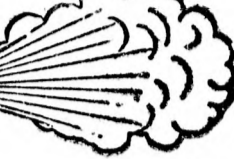
irodájában. Kőszénnagykereskedés!
Miklós-utca 23.
Telefon 445.

Megrendelések waggonszámra pontosan teljesítenek.

Muschong-Buziásfürdői

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

szénsavat

világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek egyéb iparcélokra összenem tévesztendő mesterségesen előállított, kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

Buziásfürdő ásvány- és gyógyvizek

1/1 és 1/2 literes üvegekben. Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz! Felvilágosításal készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldésli telepe Buziásfürdőn. Bürgönyeim: Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18. sz.

Ugyes helyi képviselők kerestetnek.

Óh jaji

Köhögés, rokedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Éljen!

Egger mellpasztilái

Megtajt ez az átkozott köhögés.

az étvágyat nem rontják és kitünő izüek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 filér. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor“ gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körut 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészknél.

Egger mellpasztilla-esakhamar meggyógyított!

TÓTH GYULA

Debreczen, Piacz-utca 20.

Budweizsi és honi gyártmányu porcellán, valamint Meidinger köpeny- és öntött

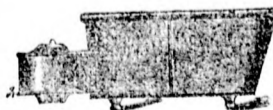
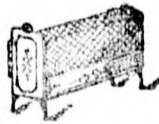
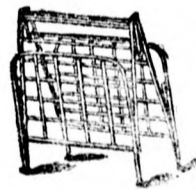
vaskályhák,

minden szerkezetü vas- és porcellán burkolatu konyhák. Multiplicator hőfejlesztő konyhabetétek.

Vadászfégyverek és felszerelések, revolverek, hüvelyek és töltények. Lőpor áruda. Ujdonság! Browning rendszerü ismétlőfégyver 190 minta. Pisztolyok.

Szén- és fakosarak, melegvédők, fürdőkádak, vasbutorok, gyermekszékkek és kocsik, mosdókészletek, fényezett konyhafelszerelések, gépmangorlók és faesarók gummi átvonattal.

— Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. —

HIRDESSÜNK

DEBRECZEN

ezimü politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Uri háznál butorozott utcai szoba dittingvált ur részére március 1-től kiadó. Cim megtudható a kiadóhivatalba. (1372)

Kiadó lakás és udvar a Tóczós-kertben a Wohl Miksa-féle földjével együtt kiadó 1908 május 1-re. Értekezhetni dr. Tervey Tamás ügyvéd tulajdonosnál Piac-u. 73. (1355)

Jó forgalmu üzlet T.-Lökön a fő-utcán 20 éve fennálló divatáru, fűszer- és vegyes üzletet, trafik és italmérési engedéllyel egy üzlet mint lakási berendezésekkel, kedvező feltételekkel családi körülmények végett azonnal átadom. Bővebb felvilágosítást nyerhet a tulajdonosnál Friedmann Márton T.-Lök. 1290.

Földvári L.

Telefon 168.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és vállalat. Gyárt és árusít mindenféle villamos felszerelési cikkeket, gyógyászati, phisikai műszereket és bármilyen legkomplikáltabb készülékeket rajz szerint.

3 szobás lakást keresek azonnali beköltözésre. Cim Fenyő, Zugó-utca 6. szám.

Kitűnő korcsma vegyes kereskedéssel, trafik, mézárscikkkel biharmegyei nagyközségben eladó. Felvilágosítás Gottlieb-nél Debreczen Halköz 4.

Kiadó lakás öt szoba, előszoba fürdőszoba Egmalom-u. 4. sz. (1364)

Eladó nyaraló és nyaralónak való szőlő a nagyerdei köruton. Cim a kiadóban. 1364

Házmaster felvétetik Péterfia-u. 6. sz. alatt. Értekezni lehet Piac-utca 7. sz. az ügyvédi irodában. (1359)

Két szobabutor konyha berendezéssel elutazás miatt eladó. Ugyanott a lakás is azonnal átvehető. Péterfia-u. 15.

Május 1-re 3-4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cim a kiadóban. 1263

Butor garnitúra, íróasztal, pipatartó, tükrök, képek, matrácok eladók Arany János-utca 2. II. emelet, ajtó 7. 1337

Pénztárnoknőnek csinos, fiatal leány felvétetik február 6-ra. Mauthner Alfréd gyógyszerterében. Piac-utca és Szent Anna-utca sarkán.

Utcai

lapelárusítók

felvétetnek a kiadóhivatalban:
Debreczen, Arany János-utca 2. sz.

A Mezőgazdasági Bank

mint szövetkezet.

DEBRECZEN, Piac-u. 38. sz. (főposta mellett).

Kölcsönöket

folyósít kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény vagy értékpapir fedezet mellett.

Debreczen 1908 január hó.

Az igazgatóság.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőimnek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képviselője. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Naponta friss SZIMON-féle

Szultán-keverék**Pörkölt-kávé**

1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4'60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3'20, 5. számú K. 2'80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta izü kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételenél bérmentve.

Szimon István

főüzlet: BUDAPEST, Váci-körut 12. Fiók üzletek: Váci-körut 60., Teréz-körut 28.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Oriási szőnyegraktár.

Függönyök, ág- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T.

debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótestek, csillárok és szerelvények dug váiasztóka.

Telefon szám: 568.

1063

Aki

olcsón akar vásárolni,

keresse fel most az

Ott Károly

utóda üzletét KOSSUTH-UTCA, a városház alatt. — Csipkék, szalagok, női pipere és belésárak, ruhadíszek, kézimunka-kellékek, férfingek és nyakkendők, virágok, divatpárnák, alszoknyák, harisnyák és szabókellékek rendkívül olcsó le szállított árak mellett.

Ott Károly u.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojsásokat, heréléseket, tu-

berkulinozasi eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiokat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.